

KORRESPONDENT

HANDLOWY, PRZEMYSŁOWY

I

Korrespondent Handlowy, Przemysłowy i Rolniczy, wychodzi

ROLNICZY

(dwa razy na tydzień przy ul. Złotej Warszawskiej.)

Dnia 15 Listopada

N^{ro} 88.

Roku 1843.

KONWENCJA POCZTOWA

ZAWARTA MIĘDZY NAJJAŚNIEJSZYM CESARZEM WSZECH ROSSJI
A NAJJAŚNIEJSZYM CESARZEM AUSTRYJACKIM

(Ciąg dalszy.)

Art. VIII. Oddawane na poczty rossyjskie listy, adresowane do Cesarstwa Austrjackiego, równie jak i listy oddawane na poczty austrjackie a adresowane do Rossji, powinny być frankowane do zobowiązanych granic, w ten sposób, że każda z obu pocztowych Władz będzie pobierała za takowe listy na swą korzyść, według swoich tax i progressji wagi, krajowe swoje porto, tak od podającego, jako i od odbierającego te listy. Jednakże, jeżeli z czasem Cesarzowski rząd rossyjski uznał za dogodnie niższe porto listowe, tak, że najwyższy jego stopień zupełnie albo zbliżenie zrównałby się z taxą austrjacką, wtedy obie zwierzchności pocztowe umówią się między sobą co do środków względem wolnego frankowania listów do miejsca ich przeznaczenia.

Art. IX. Austrja nie będzie wymagała żadnego portorium transitowego za listy, oddawane na poczty rossyjskie, adresowane do krajów obcych, a które przechodzić transito przez Austrję powinny. Wyjątek się od tego listy: do Hiszpanji, Portugalji, Gibraltaru, tudzież do osad francuzkich i angielskich. Za listy takowe płać się będzie, prócz transitowego porto austrjackiego, porto, należne francuzkiej pocztowej kassie.

Art. X. Za listy przychodzące z obcych krajów do Rossji transito przez Austrję, i niezafrankowane do rossyjskiej granicy, Rossja będzie płaciła Austrji porto tra sitowe po 12 kraj-carów monetą konwencyjną, za każdy list pojedynczy, wagi pół łóta. Co się zaś tyczy listów, ważących więcej niż pół łóta o-płata transitowa za takowe podnosić się będzie według progressji następującej:

Za listy więcej ważące nad 1½ łóta aż do 3¼ łóta, będzie się pobierać

Od 3¼ do 1 łóta	24	—
— 1 — 1½	36	—
— 1½ — 2	48	—
— 2 — 3	— 1 guld.	—
— 3 — 4	— 1 — 12	—
— 4 — 6	— 1 — 24	—
— 6 — 8	— 1 — 36	—
— 8 — 12	— 1 — 48	—
— 12 — 16	— 2 — —	—

— 16	24	— 2	— 12	—
— 24	32	— 2	— 24	—

Art. XI. Za wyrażone w artykule X listy z obcych krajów, Kassa pocztowa rossyjska płać będzie Austrji, prócz austrjackiego transitowego porto, jeszcze to porto, które Austrja winna przekazywać innym Państwom. Zwierzchność pocztowa austrjacka zakomunikuje rossyjskiemu Departamentowi Poczty taxy takowych portoryjnych opłat, i będzie go zawiadamiała o mogących nastąpić zmianach w tychże taxach.

Art. XII. Za posyłane w banderolach gazety, dzienniki, cenniki, okólniki, broszury i inne druki, tudzież za próbki, takim sposobem obwiniete, że przy przyjmowaniu ich na pocztę łatwo przekonać się można, iż w tychże okładkach nie zawiera się nic innego, będzie pobierana tylko trzecia część porto, według tax istniejących w każdym z obu Państw; lecz summa tych portoryjów w żadnym przypadku nie powinna być mniejszą od porto pobieranego za list pojedynczy.

Art. XIII. Na listach posyłanych z Rossji do Austrji i na wzajem, powinien znajdować się stempel tego Kantoru pocztowego, z kąd się listy te wysyłają, z oznaczeniem dnia oddania ich na pocztę. Prócz tego listy za rewersiem powrotnym, powinny być oznaczone wyrazem: *recommandé*.

Art. XIV. Jedna Zwierzchność pocztowa doręczać będzie drugiej korespondencja w porządku zakopertowanych pakietach pocztowych. W każdym z tych pakietów powinien znajdować się rejestr, ułożony według formy dotąd używanej. Na przypadek zniesienia frankowania z musu listów, obie zwierzchności pocztowe umówią się między sobą co do nowej formy tychże rejestrów.

Art. XV. Pakiety pocztowe przesłane będą, od jednego pogranicznego kantoru pocztowego do drugiego, w skórzanych tomokach czyli torbach, które iść powinny przy osobnych cedulach pocztowych. Na tejsze cedula kantor pocztowy odsyłający winien wymienić pakiety pocztowe, oraz godzinę odesłania. Kantor zaś odbierający poświadczy odbiór poczty i zapisze godzinę jej przyjścia.

Art. XVI. W razie zatracenia listu za rewersiem powrotnym z winy kantoru pocztowego albo urzędnika poczty, zwierzchność, która list posłała, 20 guldenów monetą konwencyjną, jeżeli o takowe wynagrodzenie upomni się oddawca, przed upływem trzech miesięcy od dnia oddania na pocztę listu za rewersiem powrotnym zaginionego.

Art. XVII. Listy, które nie będą mogły być oddane podług adreśców, z powodu, że osoba odebrać mająca zmarła, albo przyjął list wzbrania się, podobnie listy z napisem *poste restante*, nieodebrane z poczty, będą po upływie trzech miesięcy odsyłane napowrót do tych kantorów pocztowych, z kąd zostały otrzymane, z wyłączeniem na samychże listach przyczyny dla czego według adresu doręczone nie były. Jeżeli list wysłany będzie do niewłaściwego kantora pocztowego, w ten czas kantor ten niezwłocznie odeszle list według adresu. Listy mające adres mylą albo zupełnie niezrozumiały, pierwszą odchodzącą pocztą powinny być zwrócone do kantoru pocztowego, w którego pakiecie pocztowym zostały odebrane. Co się zaś tyczy listów, adreśowanych do osób, które zmieniły miejsce pobytu, listy takowe niezwłocznie odsyłane będą do tego respective kantora pocztowego, z kąd dogodniej według adresu doręczone być mogą. Przyczyna takowego odesłania powinna być wymieniona na samychże listach.

Wyżej wzmiankowane listy będą zwracane przez kantory pocztowe obustronne bez żadnej opłaty i porto, pobrane przez każdy z obu Urzędów, przy pierwotnem odesłaniu tych listów, na jego korzyść przy nim zostanie.

**B. Postanowienia tyczące się poczt ciężkich
(Pack post.)**

Art. XVIII. Pieniądze w monecie, wszelkiego rodzaju towary i inne przedmioty, których przesyłanie pocztą dozwolone jest według przepisów artykułu XX, podobnie dokumenta i papiery pisane, wagi wyższej nad funt jeden, mogą być posyłane z jednego z obu Państw do drugiego, bądź lekką, bądź ciężką pocztą (Pack-Post.) Wysyłanie takowe będzie się odbywało obustronne raz na tydzień, po traktach, w artykule I. wymienionych, wyjąwszy trakt Nowosielski i Czernowicki, który do czasu wyjątku się od tego przepisu. Spisy, przesyłane przy tych przedmiotach, będą wymieniane między kantorami pocztowymi Brodzkim i Radziwiłłowskim, oraz między Podgórskim i Krakowskim.

Przesyłanie pomienionych przedmiotów będzie mogło odbywać się i częściej, a to w innych jeszcze kierunkach, jeśli obie zwierzchności pocztowe uznają to za potrzebne, wskutek wzajemnego między sobą porozumienia.

Umówiono się prócz tego, że jeśli zwierzchność pocztowa rosyjska będzie z czasem mogła zaprowadzić taryfy pocztowe (dylizans), między Petersburgiem a Radziwiłłowem, albo między Moskwą i Brześciem-Litewskim, wtedy uprzedzi o tem zwierzchność pocztową austriacką, i umówi się z nią względem przewożenia podróżnych i ich rzeczy.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

JESZCZE ODPOWIEDZ.

Pisząc pierwszy artykuł o oczynszowaniu nie miałem bynajmniej zamiaru potykania się w szrankach dowcipu i wdawania w zapasy o lepszą na grę wyrazów; wykazywałem tylko niemożność nagłego jednorazowego oczynszowania włościan, i powody moje w tym względzie przez nikogo dotąd obalone nie zostały. Nie jestem ślepym zwolennikiem pańszczyzny, ani nieprzyjacielem wszelkich prawdziwych ulepszeń, ale zapatrując się na rzeczy z innego punktu widzenia, rzuciłem myśl powolnego kmiotków okupu, oczekiwałem od inaczéj sądzących, gruntownego wych. zdań rozbiór, lub wykazania istotnych nie trafności wniosków. W miejsce tego wyczytawszy w odpowiedzi pana K. dowcipki, któremi wszystkich ziemian hojnie obdarzył, a przez pana A. wyliczenie w kształcie litanji nadużyć

dzieńców względem włościan, jakie pod Fryderykiem Augustem drugim u nas mogły mieć miejsce. Wychodząc z zasady jakie pytanie, taka odpowiedź, w równym tonie panu K. odrzekłem; zwracając przytem jego uwagę, iż w tak ważnym przedmiocie rzeczy rozbiierać gruntownie, i na stronę dowcipki odłożyć należy, bo broń szyności jest obosieczną, bo z pism podobnych nikt żadnej treści nie wycisnie, i szkoda czasu na ich czytanie. Co do pana A. w imieniu wszystkich ziemian pozwoli się prosić o wymienienie właściciela któryby dopuściwszy się nie już wszystkich wyliczonych przez niego nadużyć, ale ich części trzeciej, miał jeszcze w swym majątku włościan, a pomimo zatrudnień odwiedzić go niezanie dbamy, aby podziwiać w cierpliwości niewolników Syamu. Zarazem możemy poznać i te sądy tak bezstronnie wymiarem sprawiedliwości zajęte, o których nam w swym artykule nadmienić raczył.

Jednakże okazuje się w ogólności, że łatwiej dowcipkować, jak pojąwszy rzecz dokładnie, gruntownie ją rozwinąć. Pan R. przyjąwszy na siebie obronę fraz pana K. po wstępie »Uwagi nad odpowiedzią« umieścił kilka zdań, w których pomimo wzmianki o logice, pod pokrywką nihy dowcipnej satyry, w istocie rzeczy niewiadomo co dowiedzieć zamierzył, i przywodzi tylko na pamięć zdanie: »Uderz w stół, ... które czy czasem nie podało mu pióra do ręki, jak jego myśl o przymówce na wstępie uwag, domyslać się pozwala. Niewchodząc czyli tak jest lub nie, raczy przyjąć w podzięce za obrok duchowny, następne nad swemi uwagami uwagi.

W istocie nie właściciele ziemscy w Anglii upominają się o zniesienie prawa zbożowego, ale massa rzemieślników i fabrykantów, którzy kosztem klasy rolniczej chcą być swój polepszyć, nieprzedstawiając dla tychże w zamian żadnych korzyści. A więc panowie z tej zasady wychodząc, żądacie oczynszowania? Chwalebnie. Tam oczywista korzyść będąca na stronie klasy zarobkującej, tak wielką agitacją przeciw prawom zbożowym obudza? Czyliżby przeciwny logice uczynił kto wnioski, przypuszczając, że coś podobnego powoduje i żądającami oczynszowania, a niemającami do kogo zastosować swych teorji. W kraju tak przemysłowym, handlowym i ucywilizowanym jak Anglia, potrzeba było aż dla protekcyjnego dla wsparcia rolnictwa i zapewnienia możności uiszczania się dzierzawców. Cóż nam panowie dajecie na podobne zapewnienie; oprócz Komisji Regulującej przez pana A. jako ultima ratio zapowiedzianej. Czyliż dalej logicznie bez obrażenia prawdy, można porównać stan naszych kmiotków ze stanami niewolników w angielskich osadach? dla dopełnienia swych wiadomości pod tym względem, niech pan R. raczy przeczytać Gazety Warszawskiej Nr. 277 pod wiadomościami z Londynu, a potem cokolwiek obszerniej swoje tema rozwinąć.

Żądał pan aby bronić swych zasad materją przekonania, lecz nikt moich mniemań ogłoszonych w pierwszym artykule nie rozbięrał; nawet sam w uwagach nad odpowiedzią nie podobnego uczynić nieracyzjes? A pan K. tylko odrębne wyrażenia wziął za przedmiot ironicznego rozumowania, niewdając nie rozważanie żadnej całej myśli. sądziłem więc zbytecznem powtarzanie dowodzeń raz objawionych.

Nieulega wątpliwości, iż pożądaną jest rzeczą, aby w ważnym przedmiocie scierały się obustronne zdania, celem lepszego zbadania i wyjaśnienia zasady. Lecz mimo całego uszanowania jakim przejęty jestem dla erudycji p. R. dla jego wiadomości co do agitacji angielskiej, i stosunków niewolników z panami w Zaatlaatyckich osadach. Pojąć niemogę, aby uwagi jego, w czemkolwiek w przedmiocie oczynszowania lepiej rzecz wyświeciły.

UPRASZAM REDAKCJĘ KORRESPONDENTA

Racz pan wierzyć, iż nie jestem oczynszowania nieprzyjacielem, lecz wolno żądać, aby takowa zmiana, z pożytkiem włościan, bez krzywdy właścicieli nastąpić mogła. Mniemam, iż w miejsce osobistości i pozornych rozumowań, które w praktyce wykonać się nie dadzą, należy wziąć pod uwagę kwestję zasady działania w tym przedmiocie, a ta raz ustalona, dalsze postępowanie ułatwi. Prawa zapewniły każdemu bezpieczeństwo osoby i całość majątku.

Zyczyłbym aby trybunał oczynszowania, urządziwszy pomiędzy sobą składkę dla lepszego dowiedzenia niemyślności swych teorii, kupili wioskę znacznie od większych miast odległą, i tam podług swych zasad oczynszowawszy włościan po kilku latach niezbitymi wówczas dowodami i rachunkami okazali. Wieś kosztowała tyle—w niej zczynszów tyle—z propinacji tyle—zatem taki procent od wyłożonego kapitału—taki stały dochód, pewny, zaległościom niepodpadający—wystarczały na podatki i Towarzystwo i t. p. Oto włościanie zamożni, oświeceni, i regularnie się uiszczający, a ręczę, że przykładu wszyscy korzystać będziemy.

Pojmuję okupienie włościan, czy przez składki, czyli nawet użyciem na kapitał zakładowy za zgodą interesowanych osób, sum zopłacanych dotąd kar Towarzystwu Kredytowemu pozostałych, bo nawet prawo zna przymusowe nabycia dla ogólniej korzyści, lubo i w takim działaniu należałoby niedopuszczyć podziału tych części na mniejsze, czyli potworzyć majorały w miniaturze, a z drugiej strony uważać, czyli pozostałe przy Dominjach grunta ulegając podziałom z postępem czasu nie zrównają się z pierwszymi, bo w ówczes de facto powstawały tylko dwie klasy ludności, m. t. j. rolników i miast mieszkańców, nad którei unosiłoby się spekulanci ze swemi kapitałami. Czyliżby to nie była trocha dziwna społeczność.

Pojmuję dalej, iż można wyrzec: oddech wieku niedopuszcza pańszczyzny, należy oczynszować grunta. Lecz mówię, oczynszować grunta nie włościan, rozumieć potwierzenie małych części celem wydzierżawienia ich na dowolnie umówioną z dzierżawcami liczbę lat, za kaucją, o jakie części nie tylko włościanie, ale i koczujące plemię oficyalistów Dominjalnych konkursować by mogło, bo taka zmiana nie naruszałaby prawa własności. Ale nierozumiem zasady zmuszania dziedziców do rozdarowania połowy swęj ziemi za małą nieczem niezabezpieczoną opłatą.

Niezaprzeczać panowie i pozwalacie aby po oczynszowaniu, dziedzice do obrabiania pozostałych gruntów, utrzymywali parobków i używali najemników, a więc w istocie chodzi o to, aby tym robotnikom, nie wydzieleniem gruntu i inemi dogodnościami, lecz płacić gotowizną. Czyliż bez naruszania cudzej własności to wykonać się nie da? A gdyby też ziemianie, jako właściciele swych gruntów, gospodarzykmiotków, po prostu odjąwszy działy i zapomogli na parobków za umówionemi dobrowolnie zasługami obrócili? Wówczas jako biorący za usługi niemuszani do pańszczyzny, wiedzący iż pracują nie darmo, jak panowie teraz utrzymujecie, pracowaliby swobodniej i lepiej. Wszak tym sposobem predkoby się uregulowały stosunki, znikłaby pańszczyzna. Zostaliby parobcy i najemnicy. Lecz panom o co innego chodzi i głównie, myśl nieocenioną okazać nieśmiając, przybieracie w rozmaite mamidła. Już początkowo zwolennicy ogólnego jednorazowego oczynszowania, po lepszym rzeczy rozważeniu, żądają zacząć, albo od pojedynczych włościan, lub od pojedynczych wiosek. Mniemam, że przyjdzie czas w którym porozumienie się nastąpi, lecz powtarzam, iż w tym przedmiocie nieodrębne rozumowania, lecz kwestję zasady działania pod rozwagę wziąć należy.

M. B. z Radzyńskiego.

ażeby przykładem pana Józefa Miroszewskiego idąc, polemiła o oczynszowaniu włościan prowadzona, miejscem, datą i podpisem opatrywana była, gdyż radnym poznać tę matkę pszczoł złapanych, do ula osadzonych która bez zamiany gruntów włościańskich usferkoryzowanych, na dworskie wyjąłowie nie zdołała do oczynszowania uregulować, czego w ekonomicznych skarbowych zrobić nie można.

Radnym zbadać i sprawdzić zarzuty o nadużyciach pańszczyznianych w Nr 72 Korrespondenta Rolniczego wyliczone, i usłyszyć te które pan A. nie miał odwagi publicznie wyjawiać.

Pojąłem intencją pana A., jeżeli się nie mylę, gdyż od la 30 gospodarując marzyłem o morwach w Arragonji, o ogrodach w Walencji, o pszenolnictwie w Murcji, o owcach i koniach w Andaluzji, o pszenicy w Estramadurze, o lasach i trzodzie w Placencji, o fueros w Biskaj, o budowach murowanych w całej Hiszpanji, o nawigacji angielskiej, o fabrykach i handlu francuzkich i o oczynszowaniu w Niemczech, gdzie znalazłem wzorową pracowitość wieśniaków i domowej czeladzi, gdyż od godziny 3 z rana do 10 w nocy latem i zimą pracują, a co większa parobcy i dziewczki od 3 z rana młóćą zboże w stodołach, czego u nas nierobimy i lepiej.

Że każdy kraj ma swój obyczaj, że wszędzie są ludzie i ludziska, że i u nas weszło w przysłowie »pańska rola, moja wola«, przeświadczony że prawa i przepisy krajowe wystarczają. Że władze czuwają nad opieką sprawiedliwości. Że włościanie znają swoje położenie, i nie utyskują, że karność domowa właścicieli speczywa w ręku Wojta Gminy, jako w ostatnim ogniwie administracji krajowej; a pan A. wystawia nas jako kolonje angielskie na wyspach karnych, a obywateli wylączywszy małą liczbę, jako ludzi którym wydarto serce człowieka, a dano serce zwierzęce.

Jakie pomnożone przeszkody do podniesienia włościan naszych do lepszego bytu, to każdy przyzna.

Ze zbyteczna produkcja gorzałki z kartofli, które ubożą grunta a niszczą zdrowie i byt włościan naszych.

Ze rozpieszczeni żydkowie żyją kosztem drugiego, a praca niesmakuje.

O czem pan A. zamileza a rachuje na zyski propinacyjne. Wyrokuje że będzie oczynszowanie, przywodzi, że w Poznańskim czynsz z morgi po złp. 7 u nas może czynić po zł. 5 dla czego? nie dowodzi.

Gromada Łonna opłaca nateraz podatków zł. 638 gr. 3. Dwór zł. 1483 gr. 9. Towarzystwa Kredytowego 2522 gr. 28. Razem 4694 gr. 9. Obliczywszy pola ogrody i łąki mające rozległości morgów 716 przęt. 133 wypada na morg jeden ciężarów po zł. 6 gr. 17, czynszu zł. 5. Razem 11 gr. 17. Przypuściwszy, że czynszownik ma posiadać morg 30 wypada płacić ciężarów 197 zł. czynszu 150. Razem 347; uważywszy wypadki nie przewidziane, potrzebę utrzymania życia i okrycia, pokazuje się niepodobienstwo rzucić na los trafny, lub chwilowy podatki i ciężary krajowe, oraz pokolenia obywateli którzy z swojej strony mają zasługi położone w społeczeństwie ludzkim, gdyż bez pastuchy bydło niespokojne.

Nie pojmuje za co i dla czego? do ubóstwa przywodzi obywateli, a nihyto wzbogacać włościan, kosztem trzeciego.

Jeżeli dla ukrócenia nadużyć pańszczyznianych, dosyć czują ziemianie pobudek do pojęcia potrzeb łagodnego obejścia z ludzmi.

Gdzie jest czeladź dworska, kopiarze, młockarnia, sieczkarnia; tam już wolemy mieć czynsze, a włościanie nasprawiedliwe oczynszowanie niechęć poprzestać, wolać robociznę, złośliwie nazywaną wymuszoną, bo ona jest dobrowolna od czasu

dekretu Królewskiego o wolności włościan wydanego. — Zamien-
na wyraźnie na czynsze.

Właśnie czynsze w dawnych wiekach u nas powszechnie,
trzymały włościan naszych w poddaństwie gruntowemu, o czem
przekonywa konstytucja z roku 1317 Voll. 1o Foll. 49 gdzie
foll. 29 Titulo de Villanis czytaj, w takim razie nietylko jed-
nemu ale wszystkim posiadającym rozjąć się wolno było, tak jak
i teraz, a nadto z osoby i majątku odpowiadać trzeba tak
jak dawniej było.

Gdyby P. A. przejrzał prawa dawne od roku 1110 usta-
nowione, nie uległby z pra-ojów naszych.

Nadużycia pańszczyziane i urzędu władze powściąga-
ją prawa surowe przepisują kary. — Duchowni wykładają Ewan-
gelja jak nasz Proboszcz naucza i tak czytamy: „Dobrym Pa-
sterkiem nie tylko jest kapłan, ale każdy pan swojej gromadki,
każdy gospodarz swojej czeladzi. — Pamiętajcie nie pożywać
ani służy ani służebnicy, a kochajcie bliźniego jak siebie sa-
mego, gdyż wy jesteście pasterzami w waszych zagrodach i
jako pasterze za waszą Trzodę rachować się będziecie przed
Bogiem.

Gdy taki porządek rzeczy był od wieków u nas, a na-
cząć i wierzyć nieprzestają — składa płaćki co kala swo-
guazdo, co widzi źle w oku cudzem, a nie widzi w własnej
belki, co zapomina kto bez grzechu niechaj cisnie kamieniem,
co za nie poczytuje wszystkie smutne przejścia naszych zie-
mianów, co usiłuje zerwać opiekę nad włościanami mianą, bo
czy się urodzi ochrzcić potrzeba, czy się żeni sprawić potrze-
ba, czy chore ratować potrzeba, umiera trzeba pochować, i re-
jstra zapomogi podatków założonych, budowli postawionych,
inventarzy danych zmasać i nie pamiętać potrzeba.

Lepiej by czasu użył pan A. i zdatności wszystko nwa-
żać ze złej strony gdyby zwrócił oczy na postępy izby skarbo-
wej która drobne sędziby rozdała na wieczne dzierżawy, wię-
ksze zaokrąglą, zasobną wsię urządzi na czynsze.

Każdy bowiem pan sam zarządzając ludem pracowitym jak
mrówki, pożytecznym jak pszczoły, ludem dobrym z natury
serdecznym w pobulance; gdzie gdyby nie żydek z kwaterką go-
rzalki po dwa grosze czestujący i namowy do złego, ostrożny
wyrachowany, ochoczy, zręczny, wdzięczny, i baczny na wszy-
stko, ten lud byłby zdrowszy, moralniejszy i zamożniejszy przy
robociznie, jak przy oczyszczowaniu.

Taki pan mówić, mając fundusze stałe i pewne od wiec-
zystych dzierżawców wpływające mógłby rozwinąć handel na
zboże, wełnę, drzewo, żelazo i t. d.

Pisano w Łonnie w Sandomierskim Września 1843 roku.

Kajetan Wojciechowski.

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

ZBOŻE.

Szczecin 8 Listopada. — Pszenica trzyma się mo-
eno, i ządania na nową 132 funtową pomerancką są po 56 tal.
na żółtą szlaską starą po 54 tal., białą po 56 tal. Na targu
miejscowym od czwartku płacą tu i owdzie nieco więcej, ale
nie ma stałej ceny, za dobrą 128 f. dają po 48 talar. ale za tę
cenę nikt sprzedać nie chce. Żyto na miejscu nie ma pokupu i
w tej chwili niemożne znaleźć kupca. Żądane ceny są stosownie
do gatunku od 33—36 tal. Na dostawy wiosenne także nie ni-
słychać co do żyta. Jęczmień dosyć jest pokupny i teraz tru-
dno go dostać. Owies i groch stoi jak poprzednio.

Wrocław 7 Listopada. — Obfite mamy dowozy wszel-
kiego rodzaju zboża, co dozwala czynić sobie wybór w gatun-
kach. Lepsze gatunki pszenicy znajdują po dawnych cenach
bardzo chętnych nabywców, i tylko pośledniejsze ziarno jest
eokolwiek tradniej zbywać. Ceny są jak następuje: 88 f. żół-
ta 47—48 tal., 86 f. 45—46 tal. 88 f. biała pszenica 47—52 tal.

za kahn, pośledniejsze gatunki o 2 tal. niżej. Znacznie się
zmniejszają dowozy pomieszanego towaru, i można ztąd wno-
sić, że zapasy starzej pszenicy bardzo są już wyczerpane. Po
zbadaniu niektórych części tutejszej zebrano żółtej pszenicy i
gorocznych, okazało się że najwięcej prowineji, co do żuńw ter-
że u większych posiadaczy gruntowych znajduje się bardzo pie-
kny i ważny towar, ale też wymagają za niego cen niezmi-
nie wysokich. Nie długo przecież będzie go można dostać po
cenach umiarkowanych. Z nadeszłych wiadomości z okręgów
górných miano tam zakupić wiele białej pszenicy po 2 czy 3
tal. wyżej dla Saxonii. Żyto z odleglejszych okolic dosyć przy-
wieziono, a że trudno go teraz wodą spławić przeto też nie
wielu kupców o nie się dopytuje, choć ceny jego umiarkowa-
ne. W ostatnich dniach 85 fun. żyto było po 33—35 tal. za
kahn. Jęczmień po 25—28 tal. za kahn chętnych znajdował ku-
pców. Owies trzyma się na 17—18 tal. za 26 szefli.

SREDNIA CENA ZYWNOSCI.

Na ostatnich targach Warszawskich i Pragskich płacono za ko-
rzec żyta rubli sr. 1 kop. 63 (złp. 10 gr. 29); pszenicy r. sr. 3 k.
23 (złp. 21 gr. 16); grochu polnego r. sr. 1 ko. 42 (zł. 9 gr. 14);
cukrowego rs. 1 k. 80 (zł. 12 g. —); fasoli rs. 3 k. 16 (zł. 21 gr. 2)
jęczmienia r. sr. 1 kop. 49 (zł. 9 gr. 28) owsa r. sr. — ko. 43 (złp.
6 gr. 6); maki pszennej przedniej r. sr. 5 kop. 40 (złp. 36 gr. —);
ordynarnej 6 ćwierci r. sr. 4 ko. 91 (zł. 32 gr. 22); żytniej pyłkowej
r. s. 2 ko. 51 (złp. 16 gr. 22), gryczanej korzec r. sr. 1 kop. 89 (złp.
12 gr. —); kaszy gryczanej zwyczajnej rs. 3 ko. 6 (z. 20 gr. 12); drobnej
r. sr. 6 kop. 60 (zł. 44 gr. —); jęczmiennej perłowej r. sr. 5 k. 30 (zł.
35 gr. 10) jęczm. ordynaryjnej r. sr. 2 ko. 20 (złp. 14 gr. 26); siana
Centnar 100 funt. kop. 61 (złp. 4 gr. 2); słomy cent. 100 funt. kop.
27 (złp. 1 gr. 24); sążeń dREW sosnowych r. s. 7 k. 44 (złp. 49 gr. 18);
wół dobry od r. s. 33 do 47; średni od r. s. 27 do 35; kichy od r. s. 16 do
26 — ciele rs. — k. —; baran rs. 1 k. 67; wieprz dobry od r. s. 13 do
15 — średni od r. s. 10 do 12; kichy od r. s. 7 do 9 — mała funt ko. 14
gr. 29) słoniny funt ko. 9 (g. 18); kartofli korzec ko. 52 (zł. 3 gr. 14)
okowity 10tej próby garniec ko. 58 (zł. 3 g. 27); szumówki 6tej próby
garniec kop. 36 (złp. 2 g. 12).

KURS GIELDY WARSZAWSKIEJ.

Dnia 14 Listopada 1843.		żądają		dają	
		R. s.	k.	R. s.	k.
I. WEXLE.					
Berlin 100 talarów	2 M.	91	50	—	—
Gdańsk 100 talarów	2 M.	91	35	—	—
Hamburg 300 m. k.	2 M.	37	70	137	35
Londyn fon. sterlin.	3 M.	6	30	—	—
Lipsk 100 talarów	2 M.	—	—	—	—
Moskwa 100 rub. srebr.	1 M.	99	50	—	—
Petersburg ditto.	1 M.	100	—	99	66
Paryż 300 franków	2 M.	74	10	73	95
Wiedeń 150 zł. reńskich	2 M.	96	—	—	—
Wrocław 100 talarów	2 M.	91	50	—	—
2. MONETY.					
Rossyjskie Imperjały		—	—	5	15
Holand dukaty nowe		—	—	—	—
ditto stare ważne		—	—	—	—
Frydrychsdy Pruskie		—	—	—	—
Rossyjskie assygnaty		—	—	—	—
Ausjryjackie bilety bankowe za 150 zfr.		—	—	—	—
3. PAPIERY.					
Listy zastawne białe, daw. bez kup. (*)		14	69	—	—
ditto ditto nowe		—	—	—	—
Oblig. skarbowe na zł. 1000		—	—	—	—
Obligacje cząstkowe na zł. 500		—	—	—	—

Wartość kuponu kod. 23 213.